

Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Şehire Ekonomik Katkıları: KTO Karatay Üniversitesi Örneği

*

Birol Büyükdoğan * Bilge Afşar **

Özet

Ülkemizde üniversitesiz il kalmamıştır. Böylece yükseköğretim kurumlarının ekonomiye katkısı daha çok irdelenir hale gelmiştir. Üniversiteler, sahip oldukları öğrenciler vasıtasıyla yer aldıkları kentlere ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda ciddi katkılarda bulunmaktadır. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde üniversiteler bacasız fabrika olarak da adlandırılmaktadır. Bacasız fabrika deyiminden de anlaşılacağı üzere üniversiteler buldukları şehirlere ekonomik canlılık ve gelişme getirmektedirler.

Bu çalışmada bir vakıf üniversitesi olan Konya KTO Karatay Üniversitesi öğrencilerinin 2012 yılı itibarıyla yapmış oldukları harcamaların miktarı ve Konya ekonomisine katkıları irdelenmiştir. Bu doğrultuda geliştirilen anket formu KTO Karatay Üniversitesi öğrencilerinden 342 kişiye uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre; üniversite öğrencileri aylık bütçelerinin %24'ü beslenmeye, % 21,12'si eğlence ve sosyal faaliyetlere, % 20,88'i giyim, % 9,11'i barınmaya, %8,88'i haberleşme ve internete, % 5,76'ı ise kırtasiye harcamaları için ayrılmaktadır. Araştırmaya göre, 2012 yılı için bir öğrencinin ayda yaklaşık 674,36 TL. harcama yaptığı ve KTO Karatay Üniversitesi öğrenci harcamalarının Konya iline yaklaşık 3,776 milyon TL. lik bir katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik katkı, öğrenci harcamaları, Konya.

Çalışmanın Türü: Araştırma.

* Yrd.Doç.Dr., KTO Karatay Üniversitesi, İİBF, Uluslar arası Ticaret Bölümü,
birol.buyukdogan@karatay.edu.tr

** Yrd.Doç.Dr., KTO Karatay Üniversitesi, Uluslar arası Ticaret Bölümü,
bilge.afsar@karatay.edu.tr

The Economic Contribution of University Students to the Cities where they Educate: KTO Karatay University Case

*

Birol Büyükdoğan * Bilge Afşar **

Abstract

In our country, there is no province remained without a University. Thus, the contribution of higher education institutions to the economy has become more measurable. Universities, through their students, are significant contributors in the economic, social and cultural sense to the cities they are located in. Universities in developing countries such as Turkey, are also known as the factories without chimneys. As is understood from the expression of the "factory without chimney", universities bring economic vitality and growth to their located cities. In this study, the amount of the expenses made by the students of KTO Karatay University which is a private institution and its contribution to the economy of the city of Konya was examined for the year 2012.

A developed questionnaire in this direction was administered to 342 students of the KTO Karatay University. According to the findings, the students' monthly budgets were divided as in the following; 24% food and beverage, 21.12% entertainment and social activities, 20.88% clothing, % 9.11 accommodation, 8.88% communication and Internet, 5.76% stationery expenses. According to the study, in 2012, each student spent approximately 674.36 TL per month and the spendings of the students of KTO Karatay University contributed approximately 3,776 million TL. to the province of Konya.

Keywords: Economic contribution, student expenses, Konya, Turkey.

Design: Research.

* Yrd.Doç.Dr., KTO Karatay Üniversitesi, İİBF, Uluslar arası Ticaret Bölümü,
birol.buyukdogan@karatay.edu.tr

** Yrd.Doç.Dr., KTO Karatay Üniversitesi, Uluslar arası Ticaret Bölümü,
bilge.afsar@karatay.edu.tr

1. GİRİŞ

Üniversiteler eğitim-öğretim işlevlerinin yanı sıra sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan da bir çok işlev ve etkiye sahip olan yüksek öğretim kurumlarıdır. Bu etki özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde dolayısıyla kentlerde daha yoğundur.

Yapılan araştırmalar üniversitelerin ciddi ve etkili bir ekonomik aktör olduğunu açık ve net olarak ortaya koymaktadır. Bu ekonomik katkı dolaylı ya da doğrudan olabilmektedir.

Bütün bu katkıların sonucu ise gelişmişlik ve kalkınma düzeyindeki yükselmedir. Üniversitelerin kent ekonomilerine katkısı yıldan yıla artış göstermektedir. Bu artış ülke ekonomilerinde ciddi birer kaynak olan üniversitelerin değerini gözler önüne sermektedir.

Ülkemizde üniversiteleri görece olarak geri kalmış bölgelerde yaşayanların ayağına götürme ve bölgeleri bu yolla kalkındırma fikri ise VII.Milli Eğitim Şura' sında benimsenmiştir (Kaşlı ve Serel, 2008;100).

Ulusal ve uluslararası literatür incelendiği zaman üniversitelerin kent, bölge ve ülke ekonomisine katkılarının araştırıldığı çok sayıda çalışma karşımıza çıkmaktadır.

Söz konusu çalışmalarda üniversitelerin, sosyo-kültürel açıdan büyük oranda katkıda bulunduğu ve üniversitelerin faaliyetlerinin günlük hayatın her alanında olduğundan da söz edilmektedir (Charles, 2003;9).

OECD' nin 1982 yılında yayınlanan raporunda; Avrupa ülkelerinde üniversitelerin bölgesel kalkınma aracı olarak görüldüğü ve gelişmemiş bölgelerde yaygınlaştırıldığı belirtilmiştir.

Üniversiteler hem harcama hem de istihdama ciddi katkılar sağlamaktadır (Akçakanat vd, 2010;166). Ayrıca üniversiteler toplum refahını ve bununla birlikte de yaşam standartlarını yükseltmektedir (Akçakanat vd, 2010; 166).

Phelps 1998 yılında yaptığı bir çalışmada üniversitelerin kuruldukları yerlerdeki bireyin kişisel geliri ve istihdam üzerinde artı etkisi olduğunu belirtmiştir. Phelps bu iddiasına dayanarak özellikle gelişmekte olan

ülkelerin üniversite kurarak ekonomik fayda sağlayabileceğini de ifade etmiştir.

Görkemli (2009) tarafından yapılan çalışmada Selçuk Üniversite' sinin Konya ekonomisine katkısı; direkt, dolaylı ve uyarılmış olarak 3 grupta toplanmıştır. Bu çalışma sonucunda Üniversite' nin Konya istihdamına katkısı on binden kişiden fazla çıkmıştır.

Albeni (2000)' ye göre ise üniversitelerin sağladığı ekonomik katkılar uzun süreli olduğu için sürdürülebilir kalkınmada önemli yere sahiptirler. Albeni (2001), tıpkı Phelps gibi az gelişmiş bölgelerde kurulan üniversitelerin gelir dağılımını düzenleyici bir etkiye sahip olduğunu savunmuştur.

Ökmen (2001)' e göre; üniversiteler kentlerin imarı, yerleşim yapısının değişmesi, konut ve arsa fiyatları üzerinde etkili olmaktadır. Üniversitelerin kurulması ile birlikte kampüs alanlarının çevresi cazibe merkezi haline gelmekte ve kentin gelişim yönü değişmektedir.

Tuğcu (2003), üniversitelerin bünyesindeki idari, akademik personel ve öğrencilerin yaptığı ve yapacağı harcamaların, ekonominin sahip olduğu marjinal tüketim eğilimi değerine bağlı olarak özellikle yerel ekonomide büyük miktarda genişletici etki oluşturduğunu savunmuştur.

Çetin (2007), üniversitelerin asıl öneminin yüksek katma değerli faaliyetleri geliştirme ve bölgeye çekmede, mobil sermaye oluşumunda başarısını etkileyen bilgi oluşturulması ve transferi sürecindeki rollerinden kaynaklandığını ifade etmiştir.

Ada ve Bilgili (2008), çalışmalarında; üniversitelerin ekonomik yapıya; esnafın kazancının artması, yeni işyerlerinin açılması, şehrin ticaretinin canlanması ve ulaşımın kolaylaşması gibi konularda olumlu etki yaptığını Erzurum ili kapsamında tespit etmişlerdir.

Kaşlı ve Serel (2008), öğrenci harcamalarının Gönen' de yerleşik firmalar üzerindeki ekonomik etkilerini belirlemişlerdir. Söz konusu etkilerin ölçülebilenin çok daha üzerinde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Akçakanat vd (2010), çalışmalarında öğrenci harcamalarının pek çok sektöre etki ettiğine değinmiştir. Bu sektörler arasında; sağlık, ulaşım, barınma, kırtasiye vb yer almaktadır. Yine bu çalışmaya göre öğrenci harcamaları kent ekonomisi için talep kaynağıdır. Öğrenci harcamalarının yarısından fazlasını barınma ve beslenme harcamaları oluşturmaktadır.

Ceyhan ve Güney (2011), Bartın Üniversitesi' nin Bartın' a etkilerini incelemiş ve ekonomik katkının yanında, üniversitenin Bartın İli' nin nüfus artışına olumlu etkilerinin olduğunu ve olacağını da ortaya koymuştur. Bu etki istihdam edilen personel ve öğrenim gören öğrencilerin ortak etkisi şeklinde ortaya çıkmıştır. Çalışmada ayrıca üniversite kurulduktan sonra Bartın' ın milli gelirinde artış yaşandığı TÜİK verileri ile ortaya konmuştur.

Görüldüğü üzere çalışmalarda ortaya çıkan ortak sonuç; üniversitelerin ekonomik katkılarının oldukça fazla olduğudur.

Bu çalışmalarda üniversitelerin; topluma, ekonomiye, toplumun refah düzeyi ve yaşam kalitesine ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan oldukça geniş çerçevede katkıda bulunduğu ve üniversitelerin faaliyetlerinin günlük yaşamın her yönüne girdiğinden bahsedilmektedir (Aktaran Kaşlı ve Serel, 2008;100).

2. MATERYAL VE METOT

Konya' da kurulu olan Selçuk, Necmettin Erbakan, KTO Karatay ve Mevlana Üniversiteleri, şehrin ekonomik gelişmesine önemli katkı sağlamaktadırlar. Bu çalışmada, söz konusu dört üniversiteden biri olan ve aynı zamanda bir vakıf üniversitesi olan KTO Karatay Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacı, KTO Karatay Üniversitesine mensup öğrencilerin harcama kalemlerine göre harcama miktarlarını tespit ederek Konya ekonomisine katkılarını saptamaktır.

Araştırmanın evrenini 2012 yılında KTO Karatay Üniversitesi öğrencisi olan 700 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada kolayda örneklem yoluyla KTO Karatay Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin % 50'sine karşılık gelen 350 öğrenciye anket yapılmış ve 342 anket uygun bulunarak örneklem olarak kabul edilmiştir.

Öğrencilere uygulanan anket araştırmanın yazarları tarafından geliştirilmiş olup, öğrencilerin okudukları bölüm, öğrenim türü, cinsiyet, medeni durum, aile ikametgahı, aile gelir düzeyi gibi aylık harcama tutarı ve aylık harcama kalemlerine göre harcamalarının dağılımı ile ilgili demografik nitelikte sorulardır. Anket çalışması 2012 Nisan-Haziran ayları arasında yapılmıştır. Veriler SPSS programıyla analiz edilmiş ve tanımlayıcı istatistiklerle analizleri yapılmıştır.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. Demografik Bulgular

Çalışma 700 öğrencilik evrenden kolayda örneklem ile 350 öğrenciye gönderilmiş ve 342 öğrenciden cevap alınmıştır. 342 öğrencinin % 63,2'si erkek, % 36,8'i ise kızdır. Ankete katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı, öğrencilerin üniversitelerdeki cinsiyet dağılımına uygundur.

Çalışmaya katılan öğrencilerin % 80,4'ü 19-21 yaş, % 14,9'u 22-24 yaş, % 3,5'i 18 yaş ve altında iken % 1,2'si 25 yaş ve üstüdür.

Öğrencilerin % 99,7'si bekar iken % 0,3'ü ise evlidir.

Öğrencilerin % 33'ü iki kardeş, % 23,1'i üç kardeş, % 23,1'i tek kardeş ve % 12,3'ü dört kardeş durumunda iken % 5'i beş ve daha fazla kardeşe sahiptir. % 0,3 oranında yedi kardeş, % 0,6 oranında sekiz kardeşe sahip olan öğrenciler de vardır. Kardeş sayılarındaki azalma genç nüfusun giderek azalacağı ve ailelerin % 80'inin çok çocuk yerine bir ile üç çocuk arasında çocuğa sahip olmayı tercih ettiğini göstermektedir. Çok kardeşli öğrenci aileleri Bursa, Diyarbakır ve Bursa bölgelerinde ikamet etmektedirler.

Öğrencilerin kendilerinden başka öğrenim gören kardeşleri incelendiğinde, % 79'unun kardeşi farklı eğitim seviyelerinde öğrenim görmektedir. Bu seviyelere göre % 39,8'inin bir kardeşi öğrenim görürken, % 29,2'sinin iki kardeşi, % 7,6'sının ise üç kardeşi öğrenim görmektedir.

Öğrencilerin ailelerinin oturdukları şehirlere göre dağılımı tablo-1 'de sunulmuştur.

Tablo 1: Ankete Katılan Öğrencilerin İllere Göre Dağılımı

İller	Sayı	Yüzde
Konya	265	77,5
Ankara	10	2,9
Kayseri	7	2
Antalya	6	1,8
İçel	4	1,2
Diğer	50	14,6
Toplam	342	100,0

Tablo 1'e bakıldığında, öğrencilerin ailelerinin ikamet ettiği illere göre Konya % 77,5 ile ilk sırada gelirken, Ankara, Kayseri, Antalya ve İçel illerinde ikamet eden öğrenci oranı % 7,9'dur. Bu durum KTO Karatay Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin çoğunluğunun ailesinin Konya'da ikamet ettiğini ve ailelerin çocuklarını kendi şehirlerinde okutmak istediklerini ortaya koymaktadır.

Ailesi Konya'da ikamet eden öğrencilerin % 60'8'i erkek iken % 39,2' ü kızdır. Söz konusu oran ankete katılan toplam öğrenci miktarı içindeki cinsiyet oranlarına da yakındır. Bu durum özellikle kız çocuğu sahibi aileler çocuklarını kendi şehirlerinde okutmak istiyorlar düşüncesine uymamakta, her iki cinsiyetten de öğrenci için aynı düşünce paylaşılmaktadır.

Yine Konya'dan sonra sırasıyla Ankara ve Antalya'nın gelmesi üniversite tercihiinde ikamet edilen ile yakınlığın bir tercih sebebi olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm ve fakülterlere göre dağılımı tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Ankete Katılan Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Bölümler

Bölüm	Sayı	Yüzde
Uluslararası Ticaret	80	23,4
Hukuk	71	20,8
İşletme	63	18,4
Mekatronik Mühendisliği	51	14,9
Elektrik Elektronik Müh.	38	11,1
Bilgisayar Mühendisliği	16	4,7
Makine Mühendisliği	12	3,5
Adalet MYO	11	3,2
Toplam	342	100,0

Ankete katılan öğrencilerin % 23,4’ü Uluslar arası Ticaret bölümünde, % 20,8’i Hukuk Fakültesinde, % 18,4’ü ise İşletme bölümünde, % 14,9’u Mekatronik Mühendisliği bölümünde ve % 11,1’i ise Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümünde öğrenim görmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin ailelerinin aylık gelir dağılımı tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3: Ankete Katılan Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelir Düzeyi Dağılımı

Gelir	Sayı	Yüzde
3000-4999 TL.	99	28,9
0-999 TL.	80	23,4
5000-9999 TL.	60	17,5
2000-2999 TL.	39	11,4
Görüş belirtmemiş	27	7,9
1000-1999 TL.	24	7,0
10000 TL. ve üstü	13	3,8
Toplam	342	100,0

Tablo 3'e bakıldığında ankete katılan öğrenci ailelerinin % 28,9'unun 3000-4000 TL., % 23,4'nün 1000 TL'nin altında, % 17,5'inin 5000-9999 TL., % 11,4'ünün 2000-2999 TL., % 7'nin 1000-1999 TL arasında aylık geliri bulunmaktadır. Haziran 2012 ayı itibariyle dört kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı 3012 TL.(TÜRKİŞ, 2012) olduğuna bakıldığında, ankete katılan öğrenci ailelerinin % 35,5'inin yoksulluk sınırı altında yaşadığı görülmektedir. Rakamlar öğrenci ailelerinin çocuklarını üniversitede okutmak için ne gibi bir fedakarlık gösterdiklerini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Ailede çalışan kişi incelemesinde % 63,8'i tek kişi çalışırken, % 27,2'sinde iki kişi çalışmaktadır. Yine ailede çalışan kişi sayısı ile ailenin aylık geliri çapraz tablosu incelendiğinde 3000-4999 TL arasında aylık geliri olanların % 66,5'i tek kişi, % 33,5'i ise iki ve daha fazla kişi çalışmaktadır. Ailede yoksulluk sınırını iki ve daha fazla kişi çalışarak aşılmaya çalışılmaktadır.

3.2. Temel Ekonomik Bulgular

Öğrencilerin aylık harcama düzeylerine göre dağılımı tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4: Ankete Katılan Öğrencilerin Aylık Harcama Düzeylerine Göre Dağılım

Aylık Harcama Tutarı	Sayı	Yüzde
Görüş belirtmemiş	44	12,9
0-499 arası	115	33,6
500-999 arası	104	30,4
1000-1499 arası	56	16,4
1500-2499 arası	20	5,8
2500 ve üstü	3	,9
Toplam	342	100,0

Tablo 4'de öğrencilerin yaptıkları aylık harcamalara göre dağılımları yer almaktadır. Buna göre ankete öğrencilerin % 33,6'sı 500 TL'nin altında, % 30,4'ü ise 500-1000 TL arasında aylık harcama yapmaktadır.

Ayda 1000 TL ve üstü harcama yapan öğrenci oranı % 23,1'dir. 1500 TL ve üstü harcama yapan öğrenci oranı ise % 6,7'dir. Öğrencilerin % 12,9'u bu soruya görüş belirtmemiştir. Öğrencilerin yaklaşık % 74'ü 1000 TL'nin altında harcama yapmakta, bu oran daha önce diğer şehir ve üniversitelerde yapılan araştırmalarda çıkan rakamları teyit etmektedir. % 12,9'luk görüş belirtmeyenler dikkate alınmadığı takdirde, bu rakamlar vakıf üniversitelerinde okuyan öğrencilerin gelir durumlarının oldukça iyi olduğu yönündeki yaygın kanaatin aksine devlet üniversitelerinde okuyan öğrencilerden pek de farklı olmadıklarını göstermektedir.

Öğrencilerin temel harcama kalemleri ve harcama düzeylerine göre dağılımı tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5: Temel Harcama Kalemleri ve Harcama Düzeyleri Dağılımı

Harcama Kalemi	Yüzde	Bir Öğrencinin Aylık Harcama Ortalaması (TL.)
Barınma	% 9,11	61,45
Beslenme	% 24	163,61
Giyim	% 20,88	140,79
Eğlence-Sosyal Etkinlik	% 21,12	142,42
Kırtasiye	% 5,76	38,86
Haberleşme-İnternet	% 8,88	59,87
Diğer	% 9,99	57,89
Toplam	100	674,36

Araştırma sonuçlarına göre bir öğrencinin 2012 yılı Haziran ayında aylık harcaması ortalama 674,36 TL'dir. Buradan hareketle KTO'da öğrenim gören yaklaşık 700 üniversite öğrencisinin Konya ekonomisine aylık 472, 052 bin TL katkı sağladığı söylenebilir. Öğrencilerin Konya ilinde bir yılda ortalama 8 ay kaldığı varsayıldığında, il ekonomisine yıllık 3,776 milyon katkı sağladıkları ortaya çıkmaktadır. Bu rakamlara

öğrencilerin üniversite için ödedikleri öğrenim ücreti dahil değildir. Konya’da bulunan dört üniversitede yaklaşık 80 bin öğrenci olduğu varsayıldığında, tüm üniversite öğrencilerinin Konya’ya yıllık 431, 590 milyon katkısı bulunmaktadır. Konya Meram Belediyesinin 2012 yılı bütçesi 170 milyon TL’dir. Üniversite öğrencilerinin Konya iline yaptığı katkı, Meram Belediyesinin bir yıllık bütçesinin iki katından daha fazladır.

Öğrencilerin barınma maliyetleri tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6: Konya’da Öğrenci Barınma Maliyetleri

Barınma Maliyeti	Sayı	Yüzde
Kendi evinde kalıyor	255	74,6
0-249 TL.	23	6,7
250-499 TL.	50	14,6
500-749 TL.	14	4,1
Toplam	342	100,0

Barınma maliyeti ev kirası, öğrenci yurdu, pansiyon, otel vb. para karşılığı kalınan yer olarak dikkate alınmıştır. Ankete katılan öğrencilerin % 74,6’sı kendi evinde oturmaktadır. % 14,6’sının barınma maliyeti 250-500 TL aralığında iken, % 6,7’sinin barınma maliyeti 0-249 TL: arasındadır. % 4,1’lik bir grup ise 500-749 TL arasında barınma ücreti ödemektedir. 0-500 TL arasında barınma maliyeti olan öğrencilerin oranı ise % 21,3’ dir. Barınma ücreti ödeyenlerin yaklaşık % 94’ü 0-500 TL arasında barınma ücreti öderken, % 16’sı 500-750 TL barınma ücreti ödemektedir.

Öğrencilerin ailelerinin aylık gelirleri ile Konya’da yaşama maliyeti dağılımı tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7: Aile Aylık Geliri İleri Konya'da Yaşama Maliyetinin Karşılaştırılması

Aylık Gelir		Konya'da yaşama maliyeti						Toplam
		Görüş Belirtmemiş	Çok Yüksek	Yüksek	Normal	Düşük	Çok düşük	
10000 TL. ve üstü	Sayı	1	0	1	11	0	0	13
	% aylık gelir	7,7%	,0%	7,7%	84,6%	,0%	,0%	100,0%
5000-9999 TL.	Sayı	0	0	2	47	7	4	60
	% aylık gelir	,0%	,0%	3,3%	78,3%	11,7%	6,7%	100,0%
3000-4999 TL.	Sayı	2	2	3	84	5	2	99
	% aylık gelir	2,0%	2,0%	3,0%	84,8%	5,1%	2,0%	100,0%
2000-2999 TL.	Sayı	0	0	9	27	2	0	39
	% aylık gelir	,0%	,0%	23,1%	69,2%	5,1%	,0%	100,0%
1000-1999 TL.	Sayı	0	0	5	16	3	0	24
	% aylık gelir	,0%	,0%	20,8%	66,7%	12,5%	,0%	100,0%
0-999 TL.	Sayı	4	1	8	57	8	0	80
	% aylık gelir	5,0%	1,3%	10,0%	71,3%	10,0%	,0%	100,0%
Görüş belirtmemiş	Sayı	0	0	3	23	1	0	27
	% aylık gelir	,0%	,0%	11,1%	85,2%	3,7%	,0%	100,0%
Toplam	Sayı	7	3	31	265	26	6	342
	% aylık gelir	2,0%	,9%	9,1%	77,5%	7,6%	1,8%	100,0%
	% Toplam	2,0%	,9%	9,1%	77,5%	7,6%	1,8%	100,0%

Konya'da yaşam maliyeti incelendiğinde, öğrencilerin % 77,5'i maliyetlerin normal seviyede olduğunu belirtirken % 9,1 si yüksek, % 7,6'sı ise düşük olduğunu belirtmektedir. Ailenin gelir durumuyla yaşam maliyeti algısı karşılaştırıldığında, aynı düşünce tüm gelir gruplarında değişmemekte, % 66,7 ile % 84,6 aralığında yaşam maliyetlerinin normal olduğu belirtilmektedir. Gelir durumu arttıkça yaşam maliyeti konusunda iyimserlik artmakta iken, ailesinin 1000 TL.nin altında geliri olan öğrencilerin % 71,3'ü yaşam maliyeti normal demekte, 3000-5000 TL. aile geliri olanların % 84,8'i, 10000 TL. ve üstü olanların ise % 84,6'sı yaşam maliyetini normal bulmaktadır.

4. SONUÇ

1960'lı yıllardan bu yana çoğu Avrupa ülkesinde yüksek öğretim kurumları birer kalkınma aracı olarak görülmüş ve gelişmemiş bölgelerde yaygınlaştırılmış ve bu yüksek öğretim kurumlarının buldukları bölgeleri çok yönlü etkilemeleri beklenmiştir (Özyaba, 1999;1). Öğrencilerin yaptıkları harcamalar dikkate alındığında; yöre ekonomisinde tarım ve hayvancılık, giyim, kırtasiye, sağlık, ulaşım, telekomünikasyon, elektrik-gaz hizmetleri, bankalar, barınma, yiyecek ve içecek sektörü, eğlence sektörü gibi çok geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Konya'da son yıllarda açılan alışveriş merkezlerinin çoğunlukla üniversite öğrencileri tarafından ziyaret edilmesi bunun en çarpıcı örneklerini oluşturmaktadır.

Üniversitelerin temel amacı, bilimsel araştırma yapmak; bağımsız ve yaratıcı düşünme yeteneğine sahip, araştıran ve sorgulayan, toplumuna ve tüm insanlığa yararlı bilgi ve becerilerle donatılmış aydın bireyler yetiştirmektir. Ancak, üniversiteler son yıllarda yöre ekonomisine yaptığı katkılardan dolayı, yöre halkı tarafından eğitim kurumu görülmekle birlikte artık bir gelir kaynağı olarak ta görülmektedir. Bu katkılar yalnızca öğrenci harcamaları olarak karşımıza çıkmamakta, üniversitelerin mahallinden temin ettiği malzeme alımları ve personel maaşları ile de yöre ekonomisine büyük katkıda bulunmaktadır.

Öğrencilerin öğrenim ücretleri, kayıt dönemleri, yaz döneminde staj, bütünleme vb. gerekçelerle öğrenim gördükleri şehirde kalmaları, ailelerinin yaptıkları ziyaretleri de ilave ettiğimizde öğrencilerin şehir ekonomisine katkıları araştırmada ölçülenin daha da üzerindedir.

Konya'da kurulu dört üniversitenin şehir ekonomisine katkılarını öğrenci harcamaları ile sınırlı tutarak analiz eden bu çalışmanın sonuçlarına göre; üniversite öğrencilerinin yapmış olduğu harcamalar yıllık 3,776 milyon TL. gibi çok önemli bir tutarı oluşturmaktadır. Bu rakamlara öğrencilerin üniversite için ödedikleri ücretler dahil değildir. Konya'da bulunan dört üniversitede yaklaşık 80 bin öğrenci olduğu

varsayıldığında, tüm üniversite öğrencilerinin Konya'ya yıllık 431, 590 milyon TL katkısı bulunmaktadır. Konya Meram Belediyesinin 2012 yılı bütçesi 170 milyon TL'dir. Üniversite öğrencilerinin Konya iline yaptığı katkı, Meram Belediyesinin bir yıllık bütçesinin iki katından daha fazladır. Aynı şekilde Konya'nın 2012 yılındaki ihracat rakamları incelendiğinde, 1,3 milyar dolar ihracata göre öğrenci harcamaları ihracatın yaklaşık % 17'lik gibi hiç de yadsınamayacak bir oranına karşılık gelmektedir.

Öğrenci harcamalarında beslenme % 24, eğlence ve sosyal etkinlik 21,12 ve giyim % 20,88 olarak ilk üç sırayı almaktadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun Konya'lı olması, barınma için verilen ücretin oranının çalışmada düşük olarak görünmesine neden olmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre, bir öğrencinin ortalama aylık harcaması daha önce bu konuda yapılan çalışmalarda çıkan rakamlara yakın oranlarda çıkmıştır. Akçakanat ve arkadaşlarının 2009 yılında Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi'nde yaptıkları çalışma, Kaşlı ve arkadaşları tarafından 2007 yılında Balıkesir Üniversitesi'nde yapılan çalışmalarda araştırmaya yakın sonuçlar çıkmıştır.

Araştırmanın son olarak 2012 yılı içinde yapıldığı düşünülürse ve yalnızca KTO Karatay Üniversitesi öğrenci mevcudunun bu dönemde 550 kişi daha arttığı göz önünde bulundurulursa, elde edilen bu katkının önümüzdeki yıllarda daha da artarak devam edeceğini beklemek mümkündür. Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki yükseköğretim kurumlarının bölgesel kalkınmaya önemli katkıları vardır. Konya şehri de bunun önemli bir göstergesidir. Konya Büyükşehir ve ilçe belediyeleri ile Konya halkı ve Konya Ticaret Odası bu eğitim kurumlarını şehirleri için bir artı değer olarak görüp, öğrencilere daha iyi hizmet sunacak tedbirleri almaları şehrin ekonomisine katkı olarak geri dönecektir.

KAYNAKÇA

- Ada, Şükrü, Bilgili, Ali Sinan (2008). "Üniversite' nin Şehrin Sosyo-Ekonomik Kalkınmasına Etkisi - Atatürk Üniversitesi Örneği". [Http://www.iibf.deu.edu.tr/uik/](http://www.iibf.deu.edu.tr/uik/), (Erişim Tarihi: 23.01.2013)
- Albeni, Mesut (2000). "Bölgesel Kalkınmada Yüksek Öğretim Kurumlarının Rolü: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği". **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Albeni, Mesut (2001). "Yükseköğretim Kurumlarının Gelişmekte Olan Bölgeler Üzerinde Etkisi". **DÜ Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:3, Sayı:5, S.137-165.
- Akçakanat, Tahsin, Çarıkçı, İlker, Dulupçu, Murat Ali (2010). "Üniversite Öğrencilerinin Buldukları İl Merkezine Ekonomik Katkıları Ve Harcama Eğilimleri: Isparta 2003-2009 Yılları Örneği". **SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 22, S. 165-178.
- Ceyhan, M.Said, Güney, Gül (2011). "Bartın Üniversitesi' nin Bartın İli' nin Ekonomik Gelişimine 20 Yıllık Projeksiyonda Katkılarının Değerlendirilmesi". **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Cilt:21, Sayı:2.
- Charles, David (2003). "Universities And Territorial Development: Reshaping The Regional Role Of UK Universities". **Local Economy**, V:18, Issue:1, P: 7-20.
- Çetin, Murat (2007). "Bölgesel Kalkınma Ve Girişimci Üniversiteler". **Ege Akademik Bakış/Ege Academic Review**, 7(1).
- Görkemli, Hayriye Nur (2009). "Selçuk Üniversitesi' nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri". **SÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Sayı:22, S.169-186.
- Kaşlı, Mehmet, Serel, Alpaslan (2008). "Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi Ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma". **Yönetim Ve Ekonomi**, Yıl:2008, Cilt:15, Sayı:2.
- OECD (1982). *The University And The Community, The Problems Of Changing Relationships*, **OECD Publications**, Paris, S.51
- Ökmen, Mustafa (2001). "Sivas' ta Kentsel Gelişme". **C.Ü, İ.İ.B.F Dergisi**, Cilt:2, Sayı:1, S.239-264.
- Özyaba, Murat (1999). "Kentsel Gelişmede Üniversitenin Rolü Uludağ Üniversitesi Ve Bursa". [Http://www.Kentli.Org/Makale/Bursa.Htm](http://www.Kentli.Org/Makale/Bursa.Htm), (Erişim Tarihi: 10.01.2013)
- Phelps, Richard P (1998). "The Effect Of University Host Community Size On State Growth". **Economics Of Education Review**, V: 17, Issue: 2, P. 149-158.

Tuğcu, Can (2008). “**Üniversitelerin Yerel Ekonomik Faaliyet Hacmine Katkıları: Nevşehir Örneği**”. [Http://www.Ceterisparibus.Net/Arsiv.Htm](http://www.Ceterisparibus.Net/Arsiv.Htm), (Erişim Tarihi: 30.12.2012)

TÜRKiŞ, (2012). **Dört Kişilik Ailenin Aylık Gıda Harcaması**, <http://www.turkis.org.tr/source.cms.docs/turkis.org.tr.ce/docs/file/gidaharcama.pdf>, (Erişim Tarihi: 20.08.2012).